

Odborný posudek k přeshraničním vlivům pokračování těžby hnědouhelného ložiska v dole Turów na vodní poměry v Německu, Dr. habil. Ralf E. Krupp, 2020

Odborný posudek německého hydrogeologa poukazuje na následující negativní vlivy a rizika dolu Turów na území Německa. Tyto negativní vlivy a rizika se při pokračování těžby do roku 2044 ještě prohloubí a některé z nich budou přetrvávat i po ukončení těžby:

- Dochází k významnému poklesu podzemní vody v hlubokých terciálních zvodních¹, která však dosud neslouží jako zdroj pitné vody. Depresní kužely působící pokles podzemní vody sahají až na západní okraj terciární pánve. Na německo-polské hranici dosáhl pokles podzemní vody od začátku těžby 100 m. Do roku 2044 lze v této oblasti očekávat pokles o dalších 20 m.
- Obec Žitava se nachází v oblasti depresního kuželu, jehož vlivem dochází k nezvratným poklesům horninového podloží. Na německo-polských státních hranicích dosud došlo k poklesům horninového podloží o 1 m a směrem na západ se tento pokles pozvolna přibližuje nule. V důsledku pokračování těžby bude v následujících letech klesání horninového podloží pokračovat a nelze vyloučit, že jeho vlivem dojde k poškození nemovitostí v Žitavě. Na hranici dojde podle odborného odhadu do roku 2044 k poklesu horninového podloží na 1,2 m. V centru obce Žitava do roku 2044 horninové podloží klesne na 36 – 72 cm.
- Vlivem kyselá důlní drenáže jsou v řece Lužická Nisa² pravidelně detekovány významně zvýšené koncentrace síranů. Tento trend lze pozorovat také u kadmia, uranu a niklu. Vlivem těchto zvýšených koncentrací je chemický stav těchto vodních útvarů podle Rámcové směrnice o vodě klasifikován jako „nevyhovující“. Pokud bude těžba i nadále pokračovat, nelze do roku 2027 očekávat dosažení dobrého chemického stavu těchto vodních útvarů. Rok 2027 je přitom podle Rámcové směrnice o vodě nejzazším termínem, do kdy musí být dobrého chemického stavu dosaženo.
- Svrchní podzemní vody³, které komunikují s povrchovými vodami, jsou s vysokou pravděpodobností ovlivněny kyselou důlní drenáží stejně jako Lužická Nisa (tj. znečištění sírany, niklem, uranem a kadmiiem). V širším okolí dolu však na německém území neexistuje žádná monitorovací stanice chemického stavu podzemních vod, která by změřila přesné hodnoty tohoto znečištění.
- Podle tvrzení provozovatele dolu bude zaplavení dolu po skončení těžby trvat 35 – 37 let. Z odborného posudku však vyplývá, že zaplavení dolu bude ve skutečnosti trvat přibližně 144 let. Kromě dlouhodobějšího odčerpávání podzemní vody z německého území to také znamená prodlužování problému kyselá důlní drenáže.
- Rizika, která zasahují na německé území, vyplývají také z mechanické nestability svahů a výsypek v dole Turów. Během záplavové fáze dolu je dosaženo kritických podmínek, které mohou vést k protržení násypu Lužické Nisy a k jejímu proniknutí do dobývky dolu s katastrofálními následky.

¹ Jedná se o část podzemního vodního útvaru DE-2.

² Konkrétně jde o útvary povrchové vody DESN_674-3. DESN_674-4 and DESN_674-5. Zvýšené hodnoty jsou pravidelně měřeny v stanici Kloster Marienthal. Měření v této stanici je provozováno od roku 1993.

³ Jedná se o část podzemního vodního útvaru DE-2.